

EDİTÖRDEN

Saygıdeğer Bilim İnsanları,

İstanbul Medeniyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesinin resmî yayın organı olan Medeniyet Kültürel Araştırmalar Belleteni (MEDBEL) / *Bulletin of Medeniyet Cultural Studies*'in yedinci sayısını siz değerli okuyucularımızla buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Akademik yayıncılığa adım attığımız ilk günden itibaren, disiplinlerarası bir yaklaşımla bilim dünyasına nitelikli içerik sunmayı kendimize misyon edindik. MEDBEL, araştırmacılara yeni ufuklar açmayı ve bilimsel tartışmaları zenginleştirmeyi hedefleyen bir dergi olarak yayın hayatına devam etmektedir.

Dergimiz, ilk sayısından itibaren geniş bir akademik çevreden ilgi görmüş ve kısa sürede önemli indeksler tarafından tanınmıştır. ASOS Index, ResearchBib ve ROAD gibi dizinlerde yer alarak ulusal ve uluslararası düzeyde erişilebilirliği artırılmış; dördüncü sayımız itibarıyla ise MLA International Bibliography tarafından da dizinlenmiştir. Bu görünürlük, MEDBEL'in akademik dünyada prestijli bir yer edinmesini sağlamış ve daha geniş bir kitleye ulaşma yolunda önemli bir adım olmuştur. Gelecek sayılarımızda da bu başarıyı sürdürerek farklı indekslere dâhil olmayı ve daha fazla araştırmacının dikkatini çekmeyi hedefliyoruz.

Yedinci sayımızda, Tarih, Türk Dili ve Edebiyatı ve Sosyoloji gibi farklı disiplinlerden gelen kapsamlı çalışmalar yer almaktadır. Dergimizde yayımlanan beş makale ve iki kitap tanıtımı, kendi alanlarında özgün katkılar sunmaktadır. Bu makalelerden üçü Tarih, ikisi Türk Dili ve Edebiyatı ve biri Sosyoloji alanlarında hazırlanmıştır. Her bir makale, titizlikle yürütülen araştırmaların ürünü olup, bilime önemli katkılar sağlama amacı taşımaktadır. Kitap tanıtımları ise akademik çalışmalara ilham verebilecek nitelikte eserler hakkında bilgi sunarak okuyucularımıza değerli bir rehberlik sağlamaktadır.

Bu sayıda Güzide Tırnava Özkaya'nın "Jön Türkler ve Siyasetin Askerileştirilmesi" başlıklı makalesi, Osmanlı Devleti'nin modernleşme sürecinde ordunun siyasetteki artan rolünü ele alıyor. Batı etkisiyle kurulan modern askerî okulların mezunları olan "mektepli" subayların, daha geleneksel "alaylı" askerlerle yaşadığı gerilimler, Osmanlı toplumunun sosyal ve siyasi yapısına önemli etkilerde bulunmuştur. Makale, Jön Türk Hareketi bağlamında ordunun siyasete müdahalesinin ilk örneklerini analiz ederek, bu sürecin Osmanlı'nın son döneminde yönetim üzerindeki etkisini inceliyor. Çalışma, sadece askerî tarihi merak edenler için değil, aynı zamanda siyaset ve yönetim bilimleriyle ilgilenen okuyucular için de önemli çıkarımlar sunuyor.

Ahmet Karataş'ın "‘Atebetü'l-Hakayık'tan Hareketle Karahanlı Türkçesi Metinlerinde Türkçe Ahlak Kavramları" başlıklı makalesi, Türk dilinin ve kültürünün ahlak anlayışını tarihsel bir perspektifle değerlendiriyor. Karahanlı döneminde yazılmış önemli eserlerden yola çıkan bu çalışma, İslamiyet'in Türkler üzerindeki etkisini anlamak için kıymetli bir kaynak sunuyor. Özellikle Edib Ahmed Yükneki'nin eserleriyle birlikte Divân-ı Hikmet, Kutađgu Bilig gibi metinlerden tespit edilen ahlak kavramları, hem etimolojik analizlerle hem de sosyal bağlamda yorumlanmıştır. Bu makale, Türk dilinin yalnızca bir iletişim aracı olmadığını, aynı zamanda bir değerler sistemi sunduğunu gösteriyor.

Tuna Kızıllırmak'ın "Köle Savaşları: Antik Roma'da Köle İsyanlarının Motivasyonu, Yöntemi ve Sonuçları Bakımından Örüntü Arayışı" başlıklı çalışması, Roma İmparatorluğu'nun yükselme dönemindeki köle isyanlarını detaylı bir şekilde ele alıyor. MÖ 135-71 yılları arasında gerçekleşen Servile Wars, hem dönemin ekonomik ve toplumsal yapısına hem de Roma otoritesine karşı yapılan direnişlerin doğasına ışık tutmaktadır. Eunus ve Spartacus gibi liderlerin önderliğinde gerçekleşen isyanların motivasyonları ve stratejileri, Roma'nın toplumsal yapısındaki eşitsizlikleri ortaya koymaktadır. Çalışma, antik tarihe ilgi duyanların yanı sıra modern dönem eşitsizlik tartışmalarına da katkı sağlayacak bir perspektif sunuyor.

Teknolojinin hızla geliştiği çağımızda yapay zekânın etik ve hukuki etkileri önemli bir tartışma konusu haline gelmiştir. Buse Nur Tufan'ın "Yapay Zekâ ve Suç: Gelecek Açısından Hukuksal ve Etik

Tehditler” başlıklı makalesi, yapay zekâ teknolojilerinin suç işleme yöntemleri üzerindeki etkilerini inceliyor. Algoritmaların kötüye kullanımı, kişisel veri ihlalleri ve manipölasyonlar gibi konular, bu çalışmanın odak noktalarından bazılarıdır. Ayrıca, yapay zekâ kullanımıyla suç önleme ve tespiti için sağlanabilecek avantajlar ve bu süreçte ortaya çıkabilecek etik sorunlar da ele alınmaktadır. Makale, hem teknoloji dünyası için yol gösterici hem de toplum güvenliğini korumaya yönelik hukuki düzenlemelere ışık tutuyor.

Muhammadullah Haji Moh Naseem’in “Geç Dönem Çağatay Türkçesiyle Yazılmış Hazret-i Pehlevân Ata ‘Aleyhi’r-rahme Kitâbı Adlı Eserde Edatlar” başlıklı çalışması, Türk dilindeki edatların anlam ve işlevlerini Çağatay Türkçesi bağlamında inceliyor. Çalışma, Türk dilinde edatlarla ilgili tarihsel tartışmalara ışık tutarken, farklı sınıflandırma yaklaşımlarını da karşılaştırmalı olarak ele alıyor. Hazret-i Pehlevân Ata eserine dayalı bu analiz, Türk dilinin gramer yapısındaki karmaşıklıkları anlamak için önemli bir katkı sunuyor.

Muhammadullah Haji Moh Naseem’in “Geç Dönem Çağatay Türkçesiyle Yazılmış Hazret-i Pehlevân Ata ‘Aleyhi’r-rahme Kitâbı Adlı Eserde Edatlar” başlıklı çalışması edatların gramerdeki yeri ve işlevlerini tarihî bir bağlamda ele alarak, özellikle Çağatay Türkçesindeki kullanım biçimlerini derinlemesine incelemiştir. Eserde, Hazret-i Pehlevân Ata adlı metin üzerinden yapılan analizlerle, Türk dilinde yer alan edatların anlam, işlev ve sınıflandırılma sorunları detaylandırılmıştır. Türk Dil Kurumunun “Türk Gramerinin Sorunları” toplantılarında sıklıkla gündeme gelen edatlarla ilgili meseleler, tarihî ve teorik bir perspektifle ele alınmış; özellikle yer ve yön bildiren isimlerin edat olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği gibi karmaşık konulara açıklık getirilmiştir. Yazar, Türkçe üzerinde Batı dillerinin etkisiyle oluşan kavram karmaşasına dikkat çekerek, edatların doğru sınıflandırılması için alternatif bir yaklaşım sunmaktadır. Bu çalışma yalnızca teorik bir inceleme değil, aynı zamanda uygulamalı bir analiz niteliğindedir. Yazar, Muharrem Ergin’in Türk Dil Bilgisi adlı eserindeki sınıflandırma yöntemini temel alarak edatların Çağatay Türkçesi metinlerindeki işlevlerini açıklamış ve bu bulguları somut örneklerle desteklemiştir. Çalışma, Türk dilinin tarihî yapısını anlamak isteyen araştırmacılar için bir rehber niteliği taşımakta ve dilbilim, Türkoloji ve tarihî metin çalışmaları alanlarına önemli katkılar sağlamaktadır.

Bedriye Uzuner’in makalesi, 1912-1913 Balkan Savaşları sonrasında Trakya’ya yapılan zorunlu göçleri ele alıyor. Göç yollarında yaşanan zorluklar, sivil halka yönelik zulümler ve muhacirlerin karşılaştığı güçlükler, dönemin uluslararası ve yerel raporları ışığında incelenmiştir. “Uluslararası Carnegie Komisyonu” ve “Neşr-i Vesaik Cemiyeti” gibi kurumların raporları karşılaştırmalı olarak analiz edilerek, Balkan Savaşları sonrası yaşanan insani trajediler gözler önüne serilmektedir. Bu makale, yalnızca tarihsel olaylara ışık tutmakla kalmıyor, aynı zamanda zorunlu göçlerin insani ve toplumsal sonuçlarını anlamak için de önemli bir kaynak sunuyor.

Bu sayıda iki önemli kitabın tanıtımına yer veriyoruz. Tanıtımlar, okuyucularımıza akademik bir rehberlik sunarken, bilimsel çalışmalarını derinleştirmek isteyen araştırmacılar için de önemli bir kaynak oluşturmaktadır.

Franz Kafka’nın “Değişim” (Tanıtım: Oğuz Çam) Kafka’nın dünya edebiyatında önemli bir yere sahip olan Değişim adlı eseri, Gregor Samsa’nın bir sabah dev bir böceğe dönüşmesiyle başlayan çarpıcı bir hikâyeyi anlatır. Eserde gerçekçilik ve gerçeküstücülük iç içe geçmiştir. Gregor’un dönüşümü, ailesiyle ilişkileri, toplumsal ve ekonomik baskılar ve bireyin varoluş mücadelesi gibi temalar etrafında şekillenmiştir. Kafka’nın ustalıkla anlatımı, okuyucunun zihninde hem merak hem de derin bir sorgulama yaratır. Heinz Politzer’in yorumlarıyla zenginleştirilen analizlerde eserin felsefi ve psikolojik yönleri ön plana çıkarılmıştır. Kitap, Gregor Samsa’nın insanlık ve toplumla olan mücadelesini üç ana bölümde işler ve okuyuculara unutulmaz bir edebi deneyim sunar.

Ömer Seyfettin’in “Ömer Seyfettin’den Seçme Öyküler” (Tanıtım: Oğuz Çam) Beyza Akkaya’nın editörlüğünde hazırlanan bu eser, Türk edebiyatının klasiklerinden olan Ömer Seyfettin’in 11 öyküsünü içerir. Pembe İncili Kaftan, Kaşığı, Forsa ve Başını Vermeyen Şehit gibi öyküler, Türk milletinin

değerleri, fedakârlık, kahramanlık ve ahlaki duruş gibi temaları işler. Öyküler, edebi estetik ile öğretici unsurları birleştirerek okuyucuyu etkiler. Özellikle Pembe İncili Kaftan, Muhsin Çelebi'nin vatan ve onur uğruna verdiği büyük fedakârlıkları ele alırken; Forsa, esaretten kurtuluş ve özgürlük özlemini yansıtır. Kitap, hem edebi hem de tarihi değer taşıyan hikâyeleriyle önemli bir kaynak niteliğindedir.

Dergimizin bu sayısının hazırlanmasında emeği geçen tüm yazarlarımıza, alan editörlerimize, hakemlerimize ve yayın kurulu üyelerimize teşekkürlerimi sunmak isterim. MEDBEL, siz değerli akademisyenlerimizin desteğiyle her geçen gün daha ileriye taşınmakta ve akademik dünyada önemli bir yer edinmektedir. Gelecekteki sayılarımızda, daha fazla disiplinlerarası çalışma yayımlayarak bilime katkı sunmayı ve farklı akademik yaklaşımları bir araya getirmeyi amaçlıyoruz. Amacımız, dergimizi sadece bir bilgi paylaşım platformu değil, aynı zamanda yeni fikirlerin, tartışmaların ve iş birliklerinin doğduğu bir bilimsel merkez haline getirmektir.

MEDBEL'in yedinci sayısının siz değerli okuyucularımıza ilham vereceğine ve bilimsel çalışmalarınıza katkı sağlayacağına inanıyoruz. Gelecek sayılarımızda da sizlerle buluşmayı sabırsızlıkla bekliyoruz. Bilimin ışığında, daha aydınlık bir geleceğe birlikte adım atmayı diliyoruz.

Keyifli okumalar dileriz.

Doç. Dr. Abidin KARASU
Dr. Öğr. Üyesi Oktay ÇINAR

Editörler